

ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ ЛІЦЕЇВ

Сучасна освіта України представляє насичене конкурентне середовище. Проблема конкурентоспроможності будь-якого товару та послуг, в тому числі конкурентоспроможності навчальних закладів – є предметом дослідження багатьох учених і фахівців. При цьому, наукова невизначеність взаємозв'язку між окремими факторами, що впливають на конкурентоспроможність навчального закладу, відсутність єдиного термінологічного апарату й системи оціночних показників перешкоджають формуванню комплексного підходу до забезпечення конкурентоспроможності професійного навчального закладу, обумовлюють актуальність досліджуваної теми.

Професійні ліцеї займають ключове місце в сучасній освіті: якість підготовки випускників ліцеїв є індикатором ефективності всієї системи освіти – саме професійні ліцеї багато в чому визначають якість професійної діяльності молодих людей.

У нормативно-правових документах професійно-технічна освіта України визначається як складова системи освіти, що є комплексом педагогічних і організаційно-управлінських заходів, спрямованих на отриманні знань, оволодінням вміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної та професійної культури.

Конкуренція між вітчизняними закладами професійно-технічної освіти відбувається за різними напрямками, серед яких можемо виділити наступні: конкуренція за студентів; конкуренція за висококваліфікованих викладачів; конкуренція за фінансові ресурси, зокрема, кошти державного бюджету; конкуренція між навчальними закладами в цілому.

Так, прагнення залучити якомога більше студентів спонукає навчальні заклади до необхідності підвищення конкурентоспроможності освітніх послуг; постійної уваги до професійного рівня викладачів; визначення та вивчення факторів впливу на рівень конкурентоспроможності ліцеїв і пошуку резервів для їхньої реалізації.

У системі забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів виділяють зовнішні та внутрішні фактори. Під зовнішніми чинниками розуміється все те, що задає формальні правила діяльності на даному регіональному, національному або світовому ринку. Зовнішні фактори не піддаються впливу з боку закладу, але їх необхідно враховувати під час проведення оцінки конкурентоспроможності та вибору конкурентної стратегії.

Внутрішні фактори – це можливості щодо забезпечення власної конкурентоспроможності закладів (їхній стратегічний потенціал). Завдання навчального закладу полягає в тому, щоб на основі аналізу факторів зовнішнього середовища перетворити внутрішні фактори в реальні конкурентні переваги. Внутрішнє середовище визначає потенціал якості надання освітніх послуг і повинно гнучко реагувати на зміни зовнішнього середовища.

Професійний ліцей – це навчальний заклад, ділова організація, яка виступає оператором на регіональному ринку освітніх послуг і підкоряється тим же правовим і господарським нормам, що й інші учасники ринку. Виходячи з цього, підходи до визначення його конкурентоспроможності мають бути аналогічні тим, які застосовуються до організацій, що функціонують в інших галузях виробництва і сфери послуг. Відмінності полягають лише в специфіці факторів, що визначають конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність професійних навчальних закладів, за визначенням спеціалістів, це «його нинішні й потенційні здатності (можливості) щодо надання відповідного рівня освітніх послуг, які задовольняють потреби суспільства при підготовці висококваліфікованих фахівців, а також потреби стосовно розробки, створення й реалізації науково-методичної і науково-технічної продукції як у теперішній час, так і в майбутньому. Конкурентоспроможність характеризується комплексом характеристик, які, в сукупності, формують певну позицію закладу в освітньому та соціокультурному просторі. Найбільш повний перелік складових

поняття «конкурентоспроможністьВНЗ» представлений на рис. 1.

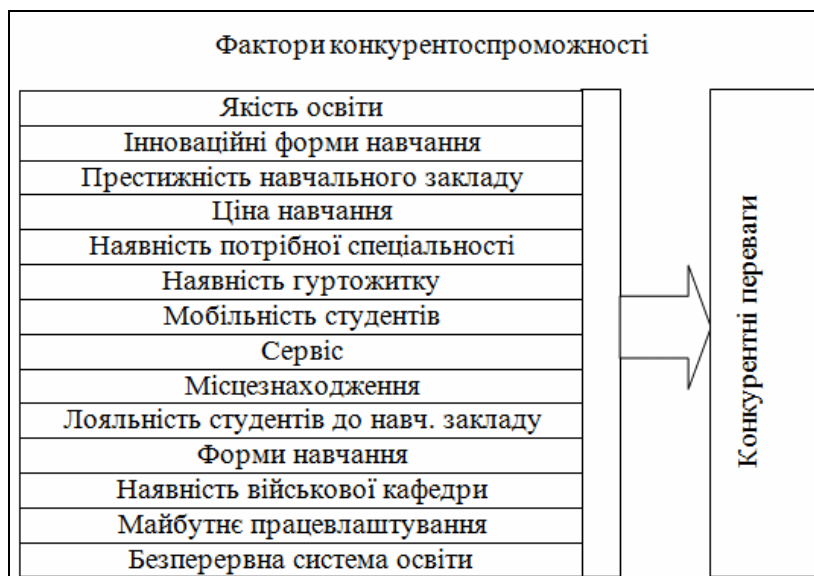

Рис. 1. Фактори конкурентоспроможностіВНЗ

Важливою умовою високої конкурентоспроможності є відповідність кваліфікації професорсько-викладацького складу професійних навчальних закладів тим соціально-політичним і економічним реаліям, які обумовлюються ринковими перетвореннями. Проте, найважливішими факторами, що визначають рівень конкурентоспроможності закладу в сфері освіти, є попит абітурієнтів на освітні послуги конкретного навчального закладу і затребуваність його випускників на ринку праці.

Для досягнення мети організації, реалізації функцій управління застосовується низка методів і підходів. Оцінка конкурентоспроможності є основою розробки заходів щодо підвищення конкурентоспроможності навчального закладу і, в той же час, – критерієм результативності цих заходів. Крім того, оцінка конкурентоспроможності є методологічною основою для аналізу виявлення шляхів підвищення конкурентоспроможності. Існуючі в даний час способи оцінки конкурентоспроможності освітніх послуг носять переважно якісний характер. В економічній літературі, як правило, виділяються наступні методи оцінки конкурентоспроможності: оцінка з позиції порівняльних переваг; оцінка з позицій теорії рівноваги; оцінка виходячи з теорії ефективності конкуренції; оцінка на базі якості продукції (послуг); профіль вимог; профіль полярностей; матричний метод; метод SWOT-аналізу; соціологічний метод. Соціологічний метод широко використовують на стадії виконання маркетингових досліджень, при вивченні попиту, для визначення показників якості, оцінки якості. Його застосування дозволяє визначити та дослідити фактори, які впливають на обрання професійного навчального закладу під час вступної кампанії. Інформація, отримана за результатами проведення соціологічних досліджень, має стати основою для визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності закладів професійно-технічної освіти, обґрунтованої розробки коригувальних управлінських стратегій розвитку конкретних закладів, що буде сприяти підвищенню рівня розвитку конкурентного середовища і зміцненню системи професійно-технічної освіти в цілому.

Соловей К.И.

Гомельський державний університет імені Франціска Скорини, Беларусь

РОЛЬ ИПОТЕЧНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В ЖИЛИЩНОМ КРЕДИТОВАНИИ

Жилищная проблема является одной из важнейших социально-экономических проблем в странах с переходной экономикой. В Республике Беларусь, несмотря на меры предпринимаемые государством, удельный вес нуждающихся в жилье граждан сохраняется на уровне 20% всего населения и количество нуждающихся в жилье или улучшении